

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Staun

21. aargang nr. 4 november 2002

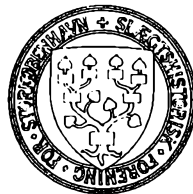

Palle Fløe efter juletræ.

Fotoet er taget af faderen fotograf K.P. Fløes atelier og anvendt som familiens julehilsen i december i året 1927. Familien var fra Herning.

Fra 1810 til 1840 slog juletræet for alvor igennem hos det bedre borgerskab. Lysene fastgjorde man med nåle, og træet blev pyntet med æbler, honningkager og pebernødder i fint udklippede papirnet. Julegaverne blev hængt på grenene, og når der ikke var plads til flere, stillede man resten under træet. Børnene fik først lov til at se træet, når lysene var tændt.

**Slægtshistorisk forening
for Storkøbenhavn.
<http://www.genealogi-kbh.dk/>**

Stiftet den 7. januar 1977.

Formand:	Anna Margrethe Krogh-Thomsen. Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke.	Tlf: 4717 9251 E-mail: krogh@get2net.dk
Kasserer:	Erling Dujardin Digehuset 5, st.1. 2670 Greve.	Tlf: 4390 8625 Girokonto: 220-8628 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Sekretær	Gyda Mølsted Ajax Alle 18 , 2650 Hvidovre.	Tlf: 3649 2878 E-mail: harald-gyda@adr.dk
Ansvarshavende redaktør:	Gitte Bergendorff Høstbo Obovej 14, 2730 Herlev.	Tlf: 4484 9131 E-mail: janhb@mail.danbbs.dk
Bestyrelsesmedlem.	Peter Wodskou Arnesvej 44 2700 Brønshøj.	Tlf: 3828 9475 E-mail:peter.wodskou@get2net.dk
Bestyrelsesmedlem.	Tage Ejbøl Fortvej 206 2610 Rødovre.	Tlf: 3641 1651 E-mail: tagee@ofir.dk
Bestyrelsesmedlem.	Merete Witt Lyshøj Alle 7, 2 sal th. 2500 Valby	Tlf: 36 46 43 71 E-mail:
Best.supplcant.	Ruth Elsåc Strandhaven 15, 3060 Espergærde	Tlf: 4913 2012 E-mail: ruth-e@mail.tele.dk

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer – 4 gange årligt: Uge 8 – 18 – 32 og 45.
Midt i februar, først i maj, først i august og først i november.

Deadline for forslag til artikler er 18. januar, 31. marts, 8. juli samt 8. oktober. **Bemærk nye deadlines**
Prisen for enkelte numre er kr. 15.- (+ forsendelse). Abonnement koster kr. 75.- pr. år inkl. forsendelse.
For udenlandske abonnementer betales desuden porto for forsendelsen..
Tilmelding kan ske ved indbetaling på foreningens girokonto 220 8628.

Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn er: kr. 175.- pr. år, inkl. Slægt & Stavn og 2 numre af Slægten. 2 samboende medlemmer betaler kr. 225.- pr. år.
Gæstebillet til vore foredrag er kr. 20.- pr. gang. **Bemærk de nye priser pr. 1. jan. 2003.**
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt efter aftale med redaktionen.
P.S. Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Nyt fra formanden.

Sommeren er gået, og en ny sæson er begyndt. Jeg vil her benytte lejligheden til at byde de mange nye medlemmer velkommen. Jeg håber de må få glæde og inspiration til gavn for dem selv og deres slægtsforskningsarbejde. Jeg vil her rette en hel speciel tak til alle de slægtsforskere og andre, der i foråret og sommeren gjorde en meget stor indsats med indsamling af underskrifter, i sagen for at bevare vort Rigsarkiv i Københavnsområdet. Denne store opbakning og det fine samarbejde, der blev vist fra mange forskellige grupper af brugere af Rigsarkivet, viser at det stadig kan nytte at holde sammen, når man virkelig kæmper for en sag. 11.694 underskrifter kom ind, og mange fra mennesker udenfor Sjælland. Ditlev Tamm har været drivkraften bag dette. Her vil jeg citere en pressemeddelelse som blev udsendt den. 4. oktober 2002. Underskrifterne blev afleveret den 8. oktober 2002.

Desværre var kulturminister Brian Mikkelsen ikke selv tilstede.

Rigsarkivets fremtid

"Komiteen til bevarelse af Rigsarkivet i København har i løbet af sommeren modtaget ialt 11.694 underskrifter mod den nu opgivne flytning af Rigsarkivet til Odense. Komiteen har ønsket at overlevere disse underskrifter til kulturminister Brian Mikkelsen personligt. Beklageligvis har det imidlertid vist sig, at ministeren ikke på noget tidspunkt i dette efterår har tid til selv at være til stede ved en overlevering. Ministeren har henvist til ministeriets departementschef Caroline Prien Kjeldsen. Komiteen har med departementschefen aftalt, at overleveringen af listerne med underskrifter finder sted på tirsdag den 8. oktober kl. 10 i Kulturministeriet. Ved overleveringen vil komiteens arbejdsudvalg, der består af ambassadør Preben Hansen, professor Hans Hertel og professor Ditlev Tamm, samt medlemmer af komiteen komme til stede.

Komiteen vil samtidig over for departementschefen pege på, at komiteen efter indsamlingen af et så stort antal underskrifter må betragtes som repræsentant for stærke almene interesser i sagen og derfor fremsætte en anmodning om, at komiteen

bliver indkaldt til den høring om Rigsarkivets fremtid, der planlægges af Folketingets kulturudvalg. Det er komiteens opfattelse, at Rigsarkivet bør forblive i København og - såfremt den nuværende placering må opgives - placeres tæt ved byens centrum og offentlige transportmidler, således at der bedst muligt tages hensyn til de mange brugere”.

Jeg selv er skuffet over at vor Kulturminister ikke har tid til at tage imod så mange underskrifter. Men jeg er sikker på, de har haft deres virkning.

I vort egen forening går tingene fint, men jeg har en stor bøn til vore medlemmer. Er der ikke flere, der kan ofre lidt tid før møderne og lige efter, til at hjælpe med opsætning af stole og borde. Det er næsten de samme personer, der knokler hver gang. Jeg ved vi ikke er nogen "årsunger", men det er tilladt at tage en stol af gangen, lige som man gør hjemme i sit eget hjem. Der skal flyttes ca. 30 stole og 5-6 borde. Det var også dejligt, hvis nogen af de bare lidt øvede slægtsforskere ville komme tidligt og hjælpe med råd til de nye. så jeg har nogen at henvise til.

Anna Margrethe Krogh-Thomsen

Nyt fra Kassereren

Praktiske bemærkninger angående betaling for 2003:

Medlemskab inklusive bladene Slægten og Slægt & Stavn: 175 kr.

To samboende medlemmer: I alt 225 kr. Kun årsabonnement på Slægt & Stavn: 75 kr. (ikke gratis adgang til foredragene). Abonnenter i udlandet betaler desuden porto for forsendelse.

Indbetaling kan ske til foreningens girokonto 220 8628. I rubrikken til meddelelser bedes angivet *medlemsnummeret* = det midterste af numrene i adressefeltet. Indbetaling via netbank udfyldes således på girokortet:

Korttype: 01> <2208628. Midterfeltet skal være tomt. Husk at angive medlemsnummeret i rubrikken til bemærkninger. Hvis det ønskes, kan indbetaling i stedet ske pr. check til min adresse. **Girokort kan evt. tilsendes** hvis det ønskes.

Det er ikke vedlagt denne gang, da mange betaler via. netbank eller ved foredragene.

Sidste frist for indbetaling er 1. februar 2003.

Erling Dujardin

Den tænkte familie er indrettet sådan, at næsten alle de gængse slægtskabsbetegnelser er i brug, men så vidt muligt kun én gang. Af hensyn til overskueligheden er der ikke *halvsøstre* eller *halvbrødre* med, d.v.s. der er ingen i den tænkte familie, som har fået børn med to forskellige personer. Der er heller ingen relationer til 2. ægteskab, såsom *stedmor* og *stedbror*. Oversigten er desuden begrænset til ord, som alle findes i Nudansk Ordbog, d.v.s. ord som anses for at være i brug i moderne dansk.

Oversigten rummer fortrinsvis de mest præcise betegnelser, f.eks. *mormor* og *farmor*, og nævner ikke, at de tilsammen er *bedstemødre*. Tilsvarende står der ikke, at *brødre* og *søstre* er ens *søskende*, eller at *mor* og *far* er *forældre*.

I de tilfælde, hvor der er to betegnelser for den samme familierelation, står den mest præcise før den mere generelle.

Den lige linje kan forlænges i det uendelige både opad og nedad, men kun med generations- og eventuel kønsangivelse, *oldemor*, *tipoldefar*, *tiptipoldebarn*. På den anden side af tiptip kommer man dog ikke med sproglig automatik, her må man til at tælle på fingrene.

Et skridt til siden

Der er også præcise betegnelser for næsten alle slægtninge, som er forbundet via to slægtled, d.v.s. hvor man er forbundet via den yngstes bedsteforældre. Det gælder f.eks. *moster*, *farbror*, *søstersøn* (nevø) og *broderdatter* (niece), men ikke helt *fætter* og *kusine*, fordi betegnelserne ikke fortæller, om det er børn af en *moster*, *faster*, *morbros* eller *farbror*. *Søskendebørn* er en ældre, men muligvis stadig brugt betegnelse for fætre og kusiner, nevøer og niecer.

De mere generelle betegnelser *tante* og *onkel* om forældrenes søskende bruges også om disses ægtefæller. Man kan derfor have op til lige så mange tanter og onkler, man ikke er arveligt (kødeligt) beslægtet med, som tanter og onkler, man er beslægtet med.

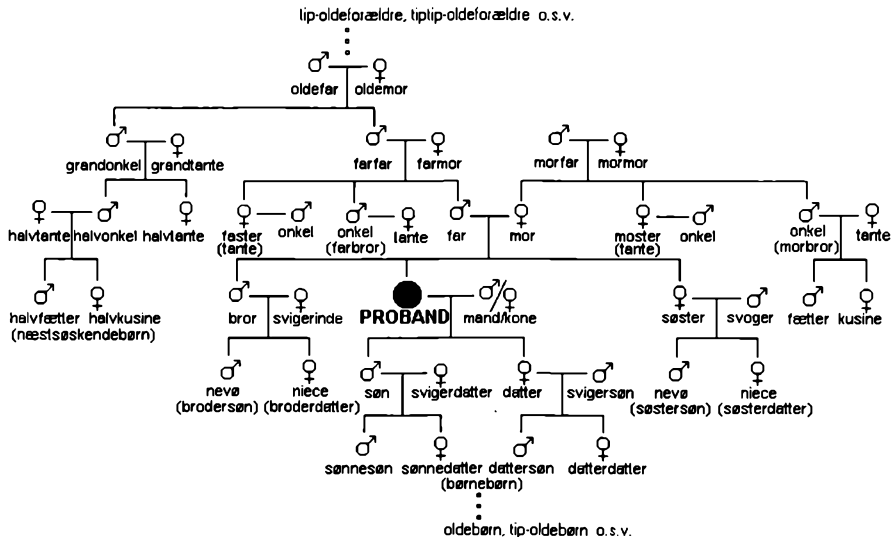
To skridt til siden

Når man går to skridt til siden og således først er forbundet via den yngstes oldeforældre, bliver betegnelserne mindre præcise. Bedsteforældres søstre og brødre hedder *grandtanter* og *grandonkler*. Og der er ikke noget systematisk forkert i at præcisere forbindelsen og tale om f.eks. **mor-faster*, men disse forbindelser er ikke standard, og vil derfor virke påfaldende i forhold til *mors faster* eller *morfars søster*. **Bedstemoster* lyder hyggeligt, men *kan* synes at lægge en ekstra generation til: 'bedste' + 'moster', altså oldemors søster, og det var jo ikke meningen. Også herude i tredje slægtled er sprogbrugen imødekommende overfor indgiftefamiliesmedlemmer; og man kan i bedste fald have lige så mange ikke-kødelige som kødelige grantanter, halvtanter og halvfætre.

Det er svært for udenforstående at opfatte de præcise betegnelser for forbindelser, der er tre eller flere slægtled væk. Derfor findes *halvkusine* i ordbogen; mens *mormor-bror-sønne-datter* næppe findes i andet end spøg. *Næstsøskendebørn* er en ældre betegnelse for *halvfætre* og *halvkusiner*. Tilsammen kunne familien tre slægtled væk tidligere kaldes for *tremændinger* (efter norsk). Men den betegnelse er ikke i brug mere. Det gør heller ikke så meget, når vi stadig har de mere præcise betegnelser. *Ordbog over det Danske Sprog* angiver ingen familiebetydning af ordet *Syslinger/søslinger*, men skriver, at en *søsling* er en gammel møntenhed med værdien seks penninge.

Svipsvoger og svipsvigerinde

Den imødekommende sprogbug overfor indgifte familiemedlemmer omfatter også egen generation og børnenes generation. Man bruger således *svoger* og *svigerinde* både om sine søskendes mænd og koner, om sin ægtefælles søskende og om deres ægtefæller, selv om disse sidste er to ægteskaber og et søskendeforhold væk. Hvis man har brug for at skelne mellem dem, der er et, og dem der er to ægteskaber væk, kan man med *Ordbog over det Danske Sprog* kalde de sidstnævnte for *svipsvoger* og

svipsvigerinde. Men *Nudansk Ordbog* har ikke disse betegnelser, og man vil næppe blive forstået af ret mange, hvis man bruger betegnelserne.

Graden af slægtskab

Man får halvdelen af sine arvelige egenskaber fra sin mor og halvdelen fra sin far; og i gennemsnit deler man halvdelen af sine arvelige egenskaber med hver af sine

søskende. Det betyder, at man kan regne ud, hvor mange arvelige egenskaber man sandsynligvis deler med de enkelte medlemmer af familien. Det gør man ved at halvere hver gang, man går et trin op, ned eller til siden i slægtstræet. Man deler således f.eks. i gennemsnit $1/4$ af generne med sine kødelige tanter og onkler, sine børnebørn og bedsteforældre, $1/8$ med sine fætre og kusiner og $1/32$ med sine halvfætre og halvkusiner.

Hvis man sammenligner slægtskabsbetegnelserne med graden af genetisk fællesskab, er det tydeligt, at dem man deler $1/4$ eller halvdelen af generne med, er fuldt specificerede sprogligt. Betegnelsen angiver det præcise slægtskab. Det gælder bedsteforældre, forældres søskende, egne søskende, søskendes børn og egne børnebørn.

Men et trin fjernere, hvor det genetiske fællesskab kun er $1/8$, er der *ingen* tilsvarende fuldstændige betegnelser. *Fætter* og *kusine* er nævnt som eksempler tidligere. Denne forskel kan skyldes mange ting. En mulighed er, at det er besværligt med tre- eller fireleddede ord, hvor leddene er fra samme betydningsområde, **morbrordatter*, **søsterdattersøn* osv. svarende til *vestsydvest*, *sydsydvest* og *Gadehavegårdsvej*.

En anden mulighed, som ikke udelukker den første, er, at man har haft størst behov for fuldstændig specifikation af de familiemedlemmer, som man lignede mest.

De ældres dominans

Når nu betegnelsen *grandtante* findes, så burde **grandniece* vel også findes for en datter af en nevø eller niece. Men selv om der ikke er noget usystematisk ved denne betegnelse, så er den ikke med i ordbøgerne. Hvis man ser nærmere på systemet, er det ikke nogen tilfældig forglemmelse eller udeladelse.

Der er nemlig en gennemgående tendens til assymetri, således at betegnelserne opad i slægtstræet er mere præcise end betegnelserne nedad. For eksempel er de detaljerede betegnelser *mormor*, *morfar* o.s.v. langt mere udbredte end de tilsvarende nedad, *datterdatter* og *dattersøn*, som normalt kaldes børnebørn.

De faste sammensætninger dominerer opad; mens det er mere almindeligt at bruge navnehelheder som f.eks. *datters datter* og *datters søn*, hvis man vil være tilsvarende præcis nedad. Og tilsvarende kan man opad skelne mellem *oldemor* og *oldefar*, men ikke nedad mellem **oldesøn* og **oldedatter*, de hedder bare *oldebørn*.

Dette skyldes oplagt, at magten, æren og arven traditionelt kommer oppefra i slægtstræet, og at det derfor er den vej, man har haft størst brug for adskillelse af slægtskabsforbindelserne.

En Mølleulykke

Jeg startede for en del år siden med at dyrke slægtsforskning og blev total grebet af det. Jeg har for nylig oplevet følgende lille episode, som er forhistorien til denne tragiske avisartikel, som var at finde i Aalborg Amtsavis den 7/12 1912. Jeg har længe vidst at min oldefar på min fars side stammede fra Sverige. Men jeg manglede nogle eksakte årstal og et fødesogn at gå efter. Dog vidste jeg et omtrentlig årstal for både fødsel og død. Jeg sendte så en efterlysning ud på nettet og fik i første omgang 2 svar. Det ene var fra Willy Roos i Sverige og det andet var en venlig dame fra Nordjylland, der havde fundet oldefars data. Hurra for det, så kunne jeg komme lidt videre. Få dage efter henvendelsen fra Sverige havde min mor i Københavns Radio hørt et indslag om slægtsforskning i Sverige, men kunne ikke huske navnet på den pågældende mand, man skulle have fat i, så hvad gør man?? Man kontakter Københavns Radio for at få noget hjælp og få dage efter kommer svaret. Manden man skulle have fat i hed Willy Roos! Ja det var faktisk den selv samme mand, der nogle få dage forinden havde kontaktet mig på grund af min efterlysning på nettet. Da jeg senere talte med Willy, fortalte jeg ham historien, og det syntes han var vældig morsomt. Nå, men ud af dette kom jo den famøse henvendelse fra den venlige dame i Nordjylland. Hun havde også i kirkebogen fundet ud af, at min oldefar var blevet slået ihjel af en møllevinge. Og så gik jeg ellers i gang med at granske nordjyske aviser. For der måtte da helt

bestemt være noget beskrevet om dette. Det var jo ikke helt almindeligt. Og jeg faldt over nedenstående artikel i en avis der omtaler ulykken, og den lyder som følger:

"En mand blev dræbt i Lillevorde.

En uhyggelig ulykke har i gaar eftermiddags fundet sted i Lillevorde Mølle. To Mænd, Murer Kurt Kielsen fra Sejlflod og Stenslager P. Anthonen fra Skovstrup, havde været i færd med at "lappe" Møllen og foretage reparationsarbejde. De var færdige med arbejdet og stod og snakkede uden for Møllen, der gik gangske langsomt og havde gaaet ogsaa en tid, inden de var færdige med Arbejdet. De havde snakket om, at det kunde være farligt, men mente dog nok at passe paa. Og det gik ogsaa godt saa længe der arbejdedes.

Men da de var færdige og kommet i snak, glemte Mureren Møllevingerne. Han traadte uden at tænke noget der over forlangt uden for Møllen, og inden en Dreng havde faaet raabt en advarsel til ham, havde den ene Møllevinge givet ham en saa kraftig lussing på skulderen og den ene side af hovedet, at han styrtede om. Anthonsen sprang til og ville trække ham bort, men tog sig i sin iver ikke selv i agt og blev ramt oven i hovedet af den næste Møllevinge. Han var straks bevidstløs. Hurtigst muligt blev der truffet Foranstaltninger til at faa de to Mænd ført på Amtssygehuset. Da man var naaet til Gug, var Anthonsen imidlertid død. Kurt Kielsen kom på Sygehuset straks under behandling og befinder sig efter hvad der i Dag paa forespørgsel meddeles os, efter Omstændighederne meget godt. Han har ikke faaet alvorlige kvæstelser, men er sluppet med ydre læsioner og vil uden tvivl komme hurtigt på benene igen. Anthonsen var en Mand i 60'erne og efterlader sig enke og voksne børn. Kurt Kielsen er omkring et halvt aarhundrede."

Af Dorthé Antonsen

Justitsministeriet Lempelse af navneloven

Der foretages en analyse af mulighederne for at lempe navneloven, så borgere får friere adgang til at vælge eget efternavn. Den gældende navnelov bygger på et princip om beskyttelse af efternavne. Dette indebærer, at man kun kan opnå tilladelse til at bære et beskyttet efternavn, hvis man har tilstrækkelig slægtsmæssig tilknytning til navnet.

Det gælder også meget almindelige efternavne som f.eks. Jensen og Hansen. I reglerne om folkeregistrering er der imidlertid også mulighed for at få registreret et såkaldt "adresseringsmellempnavn", hvis man har en vis anden tilknytning til navnet, f.eks. en ægtefælles mellempnavn. Det er således muligt at få registreret et navn, som man ikke efter navneloven har ret til at bære, hvilket giver anledning til forvirring og misforståelser.

Justitsministeriet vil nedsætte et udvalg, der skal overveje behovet for en revision af navneloven. Udvalget skal bl.a. overveje, om man bør kunne få ret til at føre et navn som mellempnavn, hvis man har en tilknytning til navnet, der berettiger til registrering af navnet som "adresseringsmellempnavn" efter de gældende regler om folkeregistrering. Udvalget skal endvidere overveje, om det skal være muligt f.eks. for udlændinge at antage et dansk efternavn som f.eks. Jensen, Hansen eller Nielsen. Herudover skal det bl.a. overvejes, hvilke ændringer, der bør foretages for at give fastboende færing og islændinge mulighed for at navngive deres børn i overensstemmelse med den navneskik, hvorefter børn navngives med faderens eller moderens fornavn efterfulgt af "-son" eller "-dottir".

Kilde: <http://www.jm.dk>

Åbning af "Over Øresund"

*Anna Margrethe Krogh - Thomsen
og Jytte Björklund trykker på musen
for at åbne sitet.*

Besøgende til Landsarkivet i København blev torsdag den 15. august mødt af en lukket dør. For en gangs skyld var der kun åbent for andre end almindelige dødelige.

Jeg hørte til de mere end almindelige dødelige (selv om man med fuld ret kan påstå, at det myldrer med døde på landsarkivet, hvordan de så ellers kan myldre?).

Årsagen var indvielsen af hjemmesiden Over Øresund. Hjemmesiden er et forsøg på at vejlede svenske slægtsforskere på svensk i søgning i relevante danske kilder, og tilsvarende en dansksproget vejledning til svenske arkivalier. Den trykte udgave såvel som hjemmesiden koncentrerer sig om arkiverne i Øresundsregionen, dvs. Landsarkivet i Lund og Stadsarkivet i Malmö på den svenske side. Karsten Gabrielsen og Charlotte Jensen har trukket det store læs med den danske del af siden.

Fra dansk side holdt landsarkivar Inge Bundsgaard hovedtalen. Rigsarkivaren var forhindret, og kulturministeren kunne ikke foretage indvielsen den dag. Han sad i et vigtigt møde, hvor Rigsarkivets placering i hovedstadsområdet skulle afgøres...

Desuden var Stadsarkivet og SSF repræsenteret. Fra Malmö var bl.a. mødt stadsarkivarie Göran Larsson, og naturligvis var også de svenske slægtsforskere repræsenteret ved Sveriges Släktforskarförbund.

Karsten Gabrielsen og Charlotte Jensen blev da også behørigt takket for deres store arbejde med hjemmesidens danske del – det vil sige det svensksprogene.

Det blev så forundt *Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn* at indvie siden – sammen med Malmö Släktforskarforening, og Anna Margrethe Krogh-Thomsen startede siden op sammen med Jytte Björklund fra Malmö.

Derefter blev siden for alvor præsenteret: Charlotte Jensen, velkendt foredragsholder i foreningen, tog en surftur på siden og causerede kvikt og muntert om det nye "barn". Og så tog slægtsforskerne siden i besiddelse.

Allerede samme dag toppede den slægtsforskningens top-10-sider.

Forhistorien

Forhistorien blev også berørt fra Københavns Stadsarkiv: Det hele begyndte med en fælles brochure om vandreture på begge sider af Øresund. Her havde man lige fra starten haft et arkivsamarbejde omkring de historiske mål på turene. Senere udviklede det sig til en bog om slægtsforskning på begge sider af Sundet – på dansk om forskning i svenske arkiver og på svensk om forskning i Sydsverige. Det er denne bog, der nu er lagt på nettet i stærkt udvidet udgave. Tankerne om webudgaven tog fart i 1999, og sammenhængen fremgår også af, at motivet på bogens omslag er logo for den nye side. Det stammer fra Lunds stadsarkiv: Drag ur studentens liv af Georg Jensen.

Sammen med min kone havde jeg den sjældne oplevelse at være beta-tester på siden. Dvs. vi fik lov at smugkigge i det næsten færdige resultat i det lønlige håb, at vi kunne nå at fange eventuelle fejl og ”bøffer” inden opstarten. Det var rigtig sjovt: vi surfede rundt på siderne og fandt f.eks. slåfejl, dansk tekst hvor der skulle have været svensk, og i øvrigt udtalte vi vores mening om dette og hint. Det, der undrede mig mest, var at se, at det var vidt forskellige ting, vi var slået ned på uafhængigt af hinanden. Min kone må nok betegnes som almindelig internetbruger, mens jeg er noget mere avanceret også med det rent tekniske, og det gjorde udslaget i, hvad vi nåede frem til. Karsten Gabrielsen var meget tilfreds med resultatet og havde nogle få dage til at bearbejde vores og de andre testeres udsagn, før han skulle til fællesmøde med de svenske udviklere grundlovsdag. Jeg håber på, vi har ydet vores bidrag til en gennemtænkt hjælp til slægtsforskning ”Over Øresund”.

Siden er ikke færdig endnu – det bliver en dynamisk hjemmeside ikke, men kig selv på adressen:

www.over-oresund.dk og kom evt. med konstruktiv kritik. På siden er indlagt nogle case-stories, eksempler på kildetyper og en lille ordbog. Siden kan selvfølgelig også findes via foreningens webside.

Billede:

Næsten hele holdet bag ”Over Øresund”

Erling Dujardin

Ny historisk web-site om slægtsforskning over sundet

Igennem århundreder har svenskere og danskere taget turen over sundet for at bosætte sig på "den anden side".

Den første svensk-danske arkiv-website giver inspiration til dem, der leder efter forfædre i begge lande.

Adressen er www.over-oresund.dk

Da Eukea, Augusta, Carl, Axel, Herman og Maren drog over sundet, havde de næppe forestillet sig, at de ca. 100 år efter skulle ende i cyberspace. Ikke desto mindre er de der nu, som personeksempler på den trafik, der har karakteriseret Øresunds-området igennem århundreder. En trafik, som er skyld i, at mange østdanskere og sydsvenskere i dag skal søge deres rødder på den anden side af sundet.

Vigtigt at vise de gamle kilder

I gennem en årrække har fire arkiver i Øresundsregionen samarbejdet om en website for personer med slægt på "den anden side" af Øresunds bølger. Interessen for slægtsforskning er stor – og fortsat stigende - på begge sider af sundet. På siten kan svenske slægtsforskere læse om de danske forhold og kilder på svensk. Og danskere får en introduktion til de samme forhold i Sverige - på dansk.

I en særlig del med kort og billeder kan man danne sig indtryk af, hvad udvandrende forlod - og hvad de kom til i hhv. Sverige og Danmark.

Hovedformålet er at give ideer til, hvordan man kan komme i gang med slægtsforskningen, og vise eksempler på de kilder, som skal bruges til anejagten. "Netop at vise kilderne har været en meget vigtig del af projektet" udtaler stadsarkivaren Göran Larsson, Malmö: "I dag er mange helt uvante med at læse håndskrift, når de første gang kommer på et arkiv. Det kan være lidt af et kulturchok, for kommer man blot tilbage til 1875, er alt ikke alene skrevet i hånden, men i Danmark er det også skrevet med den helt specielle gotiske håndskrift, der ikke ligner nogen nutidig skriftform. Desuden skal man naturligvis vænne sig til, at den måde man søger oplysninger på i et arkiv, er meget anderledes end fx et bibliotek. Ved at præsentere denne web-site håber vi at kunne forberede arkivgæsterne lidt på, hvordan forholdene er."

Samarbejde skal fortsætte

Arkivsamarbejdet "Over Øresund - Över Öresund" omfatter Landsarkivet i Lund, Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster & Bornholm, Malmö Stadsarkiv og Københavns Stadsarkiv, og samarbejdet er efterhånden ca. 10 år gammelt.

Arkiverne på begge sider af sundet håber at få mulighed for at fortsætte det gode samarbejde, med bl.a. vedligehold og udvikling af det nye webprodukt. "Med dette samarbejde kan vi bl.a. give inspiration og vejledning til personer, der interesserer sig for hele regionens historie" udtaler Landsarkivar Inge Bundsgaard, Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster & Bornholm "Øresundsområdet historie findes jo på begge sider af sundet, og derfor er et samarbejde som dette vigtigt for den historiske bevidsthed i hele regionen, og ikke kun for arkiverne eller de særligt slægtsinteresserede. Vi håber at kunne udvide samarbejdet til også at omfatte andre emner og forhold af historisk interesse".

Slægtsforskning over Øresund - Över Öresund

Slægtsforskning i Sverige
Svensk-dansk "ordbog" for slægtsforskere.

Folk i byen
Der er lidt forskel på at slægtsforske i byen og på landet...

Tips & Tricks
Gode råd og gode ideer.

Tilgængelighed
Hvad må man se på svenske arkiver?

Emigranthistorier
Mød Johanna, Augusta og Carl, som drog over sundet...

Gode links
Links til genealogi, databaser +

Släktforska i Danmark
for släkttorskare.

Folk i Köpenhamn
Bodde dina förfäder i Köpenhamn, då finns det särskilda genvägar och källor...

Tips & Trick
Goda råd och goda idéer.

Sekretess
Vad får man läsa i danska arkiv?

Emigranthistorier
William och Axel reste till Sverige...

Brå länkar
Länkar till genealogi, databaser + litteraturlista.

Fotos & kort - Kort & kartor

Denne site er en hjælp til dig, som arbejder med personalhistorie på tværs af Øresund.

Denna hemsida är en hjälp för dig som arbetar med personalhistoria tvärs över Öresund.

www.over-oresund.dk

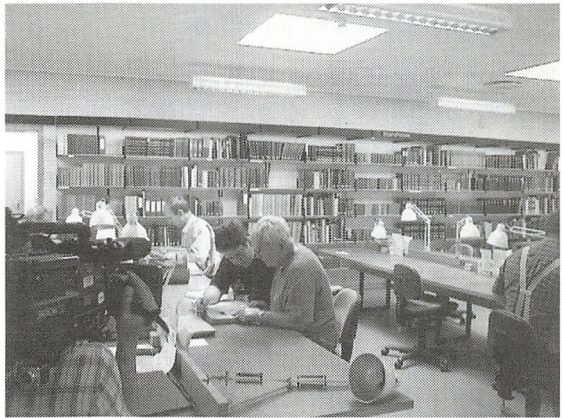
En slægtsforsknings-site på tværs af sundet

Kom *PÅ SPORET AF SLÆGTEN* med Landsarkivet og Danmarks Radio

"Tak! - stop.....lige én gang til. Fortæl til kameraet, hvad du har fundet..." På Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm har visse gæster hyppigt fået denne type – meget arkivfremmede – kommandoer. Nu er resultaterne på vej.

I gennem det seneste halve år har landsarkivets brugere ikke kunnet undgå at lægge mærke til store plakater, der advarede om TV-optagelser på læsesalen. Det har også været svært at overse en kameramand, lysopsætninger, en tilrettelægger og adskillige arkivarer, der har myldret omkring på både kopi- og originallæsesal. Nu er der atter ro på arkivet, projektet er slut, og resultaterne kan ses på TV, høres i radioen, læses i en arbejdsbog og opleves på web.

Billede: To af deltagerne, Anne og Esther fra Vestsjælland, undersøger foged-protokoller på Landsarkivet. I kirke-bogen stod der nemlig, at en forfader havde hængt sig i sin seng. Var det et uheld eller tog han sig af dage?

Se udsendelserne, køb bogen, brug nettet

Med "På Sporet af Slægten" præsenteres en pakke, der gennem brug af flere medier, kan opfange interessen, inspirere og give redskaber til at komme i gang med de første, grundlæggende slægtsundersøgelser.

Interessen for slægtsforskning er stadig stigende og alle kan lære det. Men det kræver tid og vilje til at arbejde systematisk med de historiske kilder. Projektet består som nævnt af en række TV-programmer, radioudsendelser, en website på ca. 150 dokumenter og et 96 sideres arbejdshæfte.

Udgangspunktet er et forløb, hvor man i TV og radio følger en række familie-pars jagt på forfædrene gennem arkiver og erindringer - og ud i det lokalhistoriske landskab. Udsendelserne krydres med interviews, hvor nøglepersoner fortæller generelt om arkivbenyttelse og genealogi.

På denne måde formidles programmernes viden om genealogiens arbejdsmetoder med udgangs-punkt i de gode slægtshistorier, som deltagerne har oplevet.

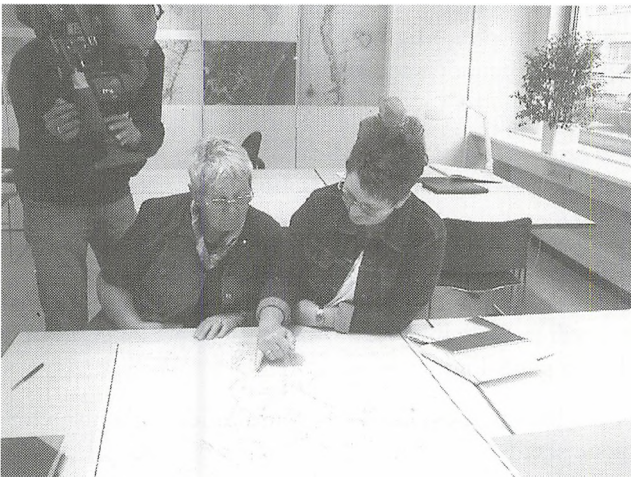
Skumle forfædre

De fem familier blev fundet gennem en række efterlysninger i DR-Regionalen, der sender til Vestsjællands og Storstrøms amter, som udgør en stor del af Landsarkivets dækningsområde. Der måtte holdes adskillige møder og samtaler før de 5 familier var valgt. De skulle kunne fungere i de respektive medier, og have tid til at gennemføre undersøgelserne hen over forår og sommer - med både TV- og radiofolk på slæb. Familierne viste sig at have slægt i Syd- og Vestsjælland, i Sverige, på Lolland, i Himmerland og i USA. Også rent socialt er der mulighed for at komme langt omkring - endog fængselsarkivalier vil tone frem på skærmen. En af familiegrupperne viste sig at have forfædre, der holdt sig på den helt forkerte side af loven, og stjal dyner rundt omkring i det vestsjællandske. Men mere skal ikke røbes her.

Også brug af andre arkiver

Selvom det er Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, der er partner i projektet, vil man også se familierne benytte andre arkiver. En familie har været på Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg, en anden på Københavns Stadsarkiv og en tredje på Nysted Lokalhistoriske Arkiv. Dansk Data Arkiv og Statens Arkivers Filminningscenter har velvilligt stillet op til interviews om deres virksomhed, og flere deltagere har været på Kort- og Matrikelstyrelsens arkiv for at finde gamle kort over egnen, hvor forfædre og formødre en gang levede.

De fleste slægtsundersøgelser vinder jo ved, at forskellige kilder kombineres, og en pointe har været at vise, hvordan oplysninger i ét arkiv kan bruges som indgang til flere oplysninger i et andet - eller som vejviser ud i den virkelige verden.

Billede:

Anne og Esther besøger Kort- og Matrikelstyrelsens arkiv.

Her finder de kort over Leestrup, og kan se stedet, hvor deres aner Jens og Ane Lisbeth boede.

Fra fæsteprotokollen på Landsarkivet véd de, hvordan Jens skulle vedligeholde stedet, grave grøfter og sørge for køkkenurter "og andre jordvækster" i haven.

Første egentlige nethåndbog i slægtsforskning

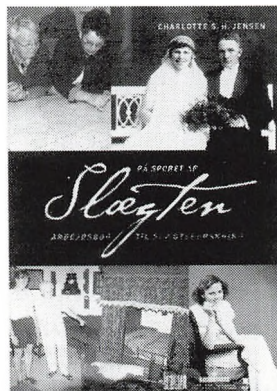
På nettet beskrives familiernes forskning med præsentation af nogle af de anvendte arkivalier. Siten er desuden Danmarks første større webbaserede vejledning i slægtsforskning, og rummer en række forskellige former for vejledende sider og ressourcer. Arbejdsbogen rummer almindelig vejledning i slægtsforskning samt gengivelse af almindeligt anvendte kilder, kopimaterialer og en række hjælpesider, hvor læseren bl.a. kan stifte bekendtskab med mange af de ord, som findes i gængse, slægtshistoriske kilder.

"På Sporet af Slægten" sendes på DR2 kl. 16.30 i ugerne 42-47, dog ikke uge 43. Fjernsynsprogrammerne genudsendes på DR1 den følgende søndagformiddag.

Radioudsendelserne sendes på DR-Regionalen 92,0 mh og 97,5 mh mandag og torsdag 9.30 - 10.00 i uge 42, 43, 44 og 45. (Ved bladets udsendelse har udsendelserne været sendt)
Radioprogrammerne genudsendes lørdag 9.30 - 10.00.

Websiten åbnes på adressen: www.paasporetafslægten.dk

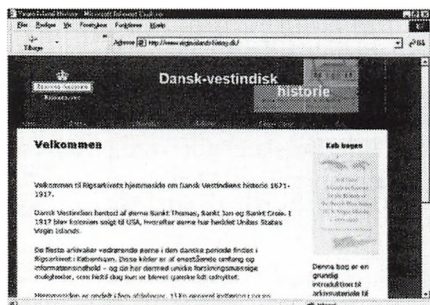
Arbejdsbogen "På Sporet af Slægten" er udgivet af DR-Multimedie og ARKIVaria. Hæftet, der koster 199,- vil kunne købes i boghandlen.

Af Charlotte Jensen

Ny website om dansk-vestindiske arkivalier

Den 10. september 2002 åbnede web-siten [virgin-islands-history.dk](http://www.virgin-islands-history.dk)

Åbningen af den nye website fandt sted i Kulturministeriet, og er resultatet af flere års arbejde, både i Danmark, i USA og på De Vestindiske Øer. Det samlede projekt omfatter både en arkivguide, en serie mikrofilm samt den nye website.

Her vil forskere med interesse for øernes historie for første gang kunne danne sig et samlet overblik over de arkivalier, der er

til rådighed i såvel danske som amerikanske arkiver.

På websiten vises desuden eksempler på en del af det materiale, som i dag opbevares i Rigsarkivet, bl.a. en række meget smukke, kolorerede kort og tegninger.

<http://www.virgin-islands-history.dk/>

Forsk i Århus

Slægtshistorisk forening Århus har fået en ny hjemmeside. Siden 1. juli i år har man på internettet kunnet surfe rundt i foreningens hjemmeside. Det er der indtil videre godt 400, der har gjort. Her kan man få at vide, om nogen forsker i et bestemt navn eller en bestemt egn ved at indtaste navnet i søgeboksen på siden "Søgning". Eller vil man vide, om foreningen har information om et bestemt emne, kan man bruge søgefunktionen til at finde svaret. På én af siderne kan man finde fortegnelser over gader og deres sogne i Århus.

Oversigten her indeholder kun gader i det område, der indtil 1970 var Århus kommune, dvs. følgende sogne:

Domkirkens sogn, Vor Frue, Sct. Pauls (oprettet 1886), Sct. Johannes (1903), Sct. Lukas (1923), Christians (1930), Sct. Markus (1935), Møllevangs (1959), Langenæs (1966), Hellegårds (1974)

<http://www.lokalhistorieiaarhus.dk>

OBS!!!!!!!!!!!!

Ekstra foredrag i foreningen onsdag d. 14. maj 2003 kl. 19.00.

Gary Horlacher, doktorstudent og slægtsforsker, Valley City, Utah: Skolemandtaller i det 18. århundrede.

Gary Horlacher vil gæsteforelæse under sit studieophold i København. Han er i gang med at indsamle mandtaller for København, Aalborg og Bornholm og systematisere og færdiggøre dem til internettet. Vi hører om, hvad slægtsforskere kan få ud af dem. Gary har allerede publiceret mange nyttige ting for slægtsforskere på adressen <http://www.horlacher.org/>. Foredraget bliver på langsomt norsk.

Datoen kan blive ændret, hvis Gary Horlachers rejseplaner af en eller anden grund må udskydes.

Kirkebøger på internettet!

Som et forsøg lægger Statens Arkiver indscannede kirkebøger på Internettet. I forsøget indgår indtil videre de kirkebøger, som Statens Arkivers Filminningscenter har udgivet og sælger på cd-rommer.

<http://www.arkivalieronline.dk/kirkeboeger/>

Ny bog om det gamle Brønshøj

Myreflittige Svend Ove Olsen har gjort det igen - barslet med en bog om det gamle Brønshøj.

Det drejer sig om "Fra det gamle Brønshøj, Emdrup, Rødovre, Husum, Vanløse og Utterslev" med undertitlen "Lokalhistoriske beretninger", hvor forfatteren på bare fyrrer sider leverer et væld af godbidder fra arkiver, der ikke har set et støvfug, siden han begyndte at forske i dem.

Til dato har historikeren nøjedes med at kalde sig Svend Olsen - såvel i hans mange artikler i "Nyt fra Lokalhistorien, udgivet af "Lokalhistorisk Selskab for Brønshøj Husum og Utterslev", som i hans forrige bog, "Fra Biskop Absalon til Indlemmelsen i Københavns Kommune i 1901", der udkom i år 2000.

Siden Svend Ove Olsen flyttede til Brønshøj i 1959, men især siden han blev pensioneret fra sin stilling som litograf i Nationalbanken, har han hørt til bydelens mest skrivende lokalhistorikere - på dette område kan kun Asger Fog og Lars Cramer-Petersen betragtes som hans ligemænd. Svend Ove Olsen har tilbragt hundredvis, måske endda tusindvis af timer i en lang række arkiver, især Rigsarkivet, Landsarkivet og Det kgl. Bibliotek. Det er blevet til et utal af notater, hvoraf vi mere magelige lokalhistorisk interesserede endnu kun har set toppen af isbjergene i form af de artikler og bøger, han har udgivet.

Fra Husumgaard til Brønshøj Kro

Svend Ove Olsen koncentrerer sig i sin nye bog hovedsageligt om perioden fra slutningen af 1600-tallet til midten af 1700-tallet, om end han også får nævnt Pave Urban II's brev af 21. oktober 1186, der er den ældste kilde, som nævner Brønshøj, der tillige følger mange af sine "emner" der er nævnt i bogen op gennem 1800-tallet. Bogens første hovedperson er adelsfruen Else Olufdatter Parsberg, der boede på Husumgaard og døde 1684. Her bygger Svend Ove Olsen sin beretning på præsten Oluf Schanches ligprædiken. Og der løftes en flig til tidens adelige kredse, deriblandt medlemmer af Danmarks Riges Raad.

Næste hovedperson er regiments skriver Thomas Hansen. Ved en forordning i 1701 indførtes den såkaldte landmilit, hvortil bondestanden skulle stille med en mand for hver 20 tønder hartkorn.

Fra 1718 oprettedes der rytterdistrikter landet over. Og i 1721 fik krongodset ved København sit distrikt - mandskabet hvervede man ved den nævnte forordning for landmilit. I maj samme år flyttede Rytterregimentet til Brønshøj. Og det er her Thomas Hansen kommer ind i billedet. Han slog sig nemlig meget passende ned i bydelen, hvor han købte gæstehuset "Brønshøjgaard", hvortil Brønshøj "liden" krohus hørte.

Ganske vist bevæger Svend Ove Olsen sig på de følgende sider som en fisk i vandet, men han vender tilbage til Thomas Hansen og Brønshøj Gæstgivergaard og Kro, der fra 1670'erne var et yndet tilflugts mål og indlogeringssted for den københavnske middelklasse, der i Brønshøjs landlige idyl nød den gode, sunde luft. Fra 1728 til 1757 var Thomas Hansen endda administrator af ryttergodset, og denne driftige mand havde åbenbart så gode erfaringer med at drive gæstgiveri og kro, at han også blev den første bevillingshaver til Flaskekroen i Hvidovre.

Rytterskolen

Ved en resolution af 23. august 1721 bestemmes det, at der i hvert rytterdistrikt skal opføres et skolehus. Dette resulterede i de såkaldte rytterskoler, hvoraf Brønshøj altså skulle have sin egen. Denne kom til at ligge bag det område, vi i dag kender som Brønshøj Torv. Og Brønshøj Museum er såmænd den resterende længe af den gamle rytterskole.

Da sporvognen kom til Brønshøj, måtte Brønshøj Byvej udvides. I den forbindelse blev Rytterskolen forkortet med et fag.

Vigtigt værk

Som sagt er Svend Ove Olsens bog på 40 sider, men han kommer meget langt omkring. Han følger Brønshøj Kros ejerskifter med akkuratse, omtaler så vidt forskellige emner som hestemøller og møntfund.

Der er ganske vist kommet rigtig mange bøger om Brønshøjs historie, men man skal huske på, at langt de fleste er udkommet i Brønshøj Museums skriftserie, og disse hovedsagligt omhandler de seneste hundrede år. Bogen om Carlstad (1658-1660) er undtagelsen.

Svend Ove Olsens nye bog dækker et stort hul, tiden før og efter år 1700, der kan være vanskelig at sætte sig ind i, men som også er uhyre interessant - ikke mindst fordi det er den, Ludvig Holbergs figurer bevæger sig rundt i.

Man taber helt puste ved første gennemlæsning af Svend Ove Olsens bog. Men ved anden gennemlæsning begynder man at få hold på de mange detaljer. Og frem for alt inspireres man til yderlige at fordybe sig i sagen. En herlig appetitvækker der ikke må mangle i reolssystemet hos nogen der interesser sig for Brønshøjs historie.

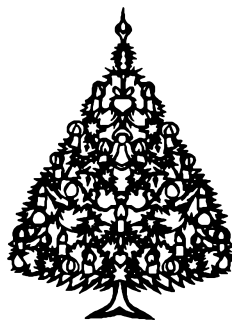
Bogen, som Svend Ove Olsen selv har udgivet, koster kun 25 kr. Den kan købes på Brønshøj Bibliotek og i Husum Vænge Centret.

Af Kaare Vissing

JULETRÆET MED SIN PYNT.....

Juleaften i 1811 var der noget på færde i Ny Kongensgade i København. I nr. 221 boede den unge doktor Martin Lehmann, hans kone Frederikke og deres lille søn Orla på 1 1/2 år, som senere skulle vokse op og blive en kendt politiker.

Et par dage før jul havde gadens beboere noteret sig, at der var båret et stort grantræ inden for i stuen. Juleaftenen ved 17-tiden væltede lyset ud af familien Lehmanns vinduer, og de sammenstimlede, nysgerrige københavnere kunne konstatere, at rygterne havde talt sandt. Ikke nok med at familien Lehmann havde fået slæbt grantræet ind i stuen, de havde også sat tændte lys på grenene! Folk i Ny Kongensgade undrede sig, og ville se hvordan det besynderlige foretagende spændte af. Nogen af de mest ivrige og videbegærlige havde taget stiger med, så de bedre kunne klatre op og kigge ind ad Martin og Frederikkes vinduer for at betragte det mærkværdige skue.

Danmarks første juletræ var egentligt tændt 3 år tidligere på godset Holsteinsborg i sydsjælland. Men familiens Lehmanns var det første i København, og at det netop var her det blev tændt, giver et fingepeg om juletræets oprindelse. Martin Lehmann var nemlig ikke dansker. Han var præstesøn fra Holsten, og har utvivlsomt haft juletræ som barn i Tyskland.

Topfiguren var i starten som regel en engel, Juleenglen, der i den tyske tradition i virkeligheden er en slags alter ego for Christkind, -altså Jesusbarnet. Senere bliver det Julenissens privilegium at trone i toppen af træet, og idag er pladsen i de fleste hjem overladt til en stjerne. I 1800-tallets slutning begynder juletræets grene for alvor at bugne med nationalistiske hentydninger.

Kærligheden til den rød/hvide julepynt har sit udspring i de krigeriske begivenheder omkring hhv. 1848-50 og 1864 og giver pludseligt det oprindeligt tyske juletræ et meget "dansk" udseende. Og det ældst bevarede kræmmerhus, som stammer fra 1860, er ikke dekoreret med hverken, nisser, jesusbarn, engle, julemand eller lignende.

Det er Den Tapre Landsoldat som pryder kræmmerhuset, parat til at byde tysken trods med gevær og det hele. Det nationale element dukker også op i "Højt fra træets grønne top", fra 1847-48. Teksten er skrevet af Peter Faber, som egentlig var inspektør ved Polyteknisk læreanstalt, og oprindeligt var sangen slet ikke beregnet til at blive udgivet. Det var en lejlighedessang, skrevet til julefesten i det faberske hjem, i St. Kannikestræde i 1847. Sangens personer er -næsten- alle familiemedlemmer.

Udsnit af tekst lånt af folkemindeforskeren Charlotte Jensen

Onsdag d. 9. oktober 2002 holdte foreningen foredraget "Russiske arkiver" af Sigurd Rambusch. Der blev lovet en adresse som kommer her:

Directorate of Russian State Archives, Postadresse; ul. Ilinka 12, pod.8, 103132
Moscow, Russia. Telefon (007) 095-206-2785. Telefax (007) 095-206-4205.

Rodekassen

Vi vil her prøve noget nyt. Næmlig at lave en rodekasse, hvor du kan spørge om alt mellem himmel og jord vedr. slægtsforskningsemner (ikke hvem var min oldemor, hvornår var onkel Knud født osv.), men mere specielle spørgsmål. Vi har jo stadig væk vores www.anetavle.dk, der bruges flittigt, og bliv endelig ved med det. Anetavlen har lige har haft 2 års fødselsdag med 40583 besøgende. Indsend dit spørgsmål til redaktøren Gitte Bergendorff Høstbo og indlægget vil så vidt muligt blive optaget i rodekassen med et evt. svar fra vores professionelle panel.

Første Borgerlige Vielse

Hvornår og hvor fandt den første borgerlige vielse i Danmark sted?

Det gjorde den d. 14. juli 1851, hvor skræddersvend Christen Christensen og jomfru Christine Marie Bruun blev viet på Københavns Rådhus.

Borgerligt ægteskab blev som sagt tilladt i året 1851. Dem der måtte gifte sig på denne måde, var folk der enten: - *ikke tilhørte folkekirken eller et andet anerkendt trossamfund*, eller - *tilhørte forskellige trossamfund*.

Forbeholdne navne efter 1925

Hvor skal man søge efter ansøgninger om forbeholdne navne for et navn anerkendt efter året 1925?

I 1903/1904 blev der indført en ny og lettere mulighed for at skifte efternavn, idet man ikke længere altid behøvede at erhverve sig kongelig bevilling, men kunne få et nyt efternavn ved øvrighedsbevis. De kunne udstedes af retsbetjentene og efter 1919 politimestrene (for Københavns vedkommende var det overpræsidiat). Men man kunne ikke vælge frit. I Justitsministeriet lavede man i 1903 en liste over forbeholdte navne, dvs. navne, som andre ikke kunne tage, og den blev stadig længere for hvert år. For at finde frem til et efternavnsskifte skal man altså vide i hvilken rets/politikreds, den pågældende boede, da der ændredes navn. Fra de fleste politikredse er der afleveret kronologisk førte Navneforandringsprotokoller. Der er ikke lavet registre til disse, så man skal helst vide nogenlunde præcist hvornår navneændringen fandt sted. I kirkebogen vil der stå under anmærkningsfeltet, hvilken myndighed, der har udstedt navnebeviset. Er man helt på bar bund kan en løsning være at kontakte Civilretsdirektoratets navnekontor. Der har de et stort kartotek over alle navneændringer, såvel bevillinger som øvrighedsbevis siden 1903. Er navnebeviset eller det såkaldte Øvrighedsbevis fra 1922 udstedt i Esbjerg, er det således navneforandringsprotokollen hos Esbjerg Politi man skal have fat i og den befinder sig sikkert på Landsarkivet i Viborg. Originalansøgninger er bortset fra ansøgningerne hos Overpræsidiat, normalt ikke bevaret.

Der kan i *Personalthistorisk Tidsskrift 2001* læses mere om emnet.

Hvor finder jeg de danske Kirkebøger og Folketællinger?

Arkivalie-gruppe!

Film, Microfich-kort eller Bog!

Sted!

Kirkebøger:

1. Kirkebøger, hele landet	1645 til 1891	Microfich-kort	Rigsarkivet, Kbh., samt <u>alle 4 Landsarkiver</u> og Erhvervsarkivet i Århus.
2. Kirkebøger, Jylland og Fyn	1892-1912 (1914)	Rullefilm	Rigsarkivet, København.
3. Kirkebøger Sjælland	1892-1912 (1914)	Rullefilm/bøger	Landsarkivet Sjælland.
4. Kirkebøger, hele landet	1645-1912 (1914) (Kun hvis filmene er bestilt hjem til centret)	Rullefilm	Mormonkirkens Slægt-historiske Centre.
5. Kirkebøger fra Sjælland	1891-ca.1946	Bøger/Rullefilm	Landsarkivet, København
6. Kirkebøger fra Sjælland	1645-ca.1900 (Ikke alle sogne findes i kopibøger, se register)	Kopibøger	Landsarkivet, København.
7. Kirkebøger fra Fyn	1891-ca.1946	Bøger/Rullefilm	Landsarkivet, Odense.
8. Kirkebøger fra Jylland	1891-ca.1946	Bøger/Rullefilm	Landsarkivet, Viborg.
9. Kirkebøger, Sønderjylland	1891-ca.1946	Bøger/ +?	Landsarkivet, Åbenrå.
10. Kirkebøger, Grønland	ca. 1800-ca.1935	Fich og kopibøger	Landsarkivet, Sjælland.

Folketællinger:

1. Folketællinger, hele landet	1787-1855	Microfich-kort	Rigsarkivet, samt <u>alle 4 Landsark & Erhvervsark.</u>
2. Folketællinger, hele landet	1855-1911	Rullefilm	Rigsarkivet, København.
3. Folketællinger, hele landet	1860-1890	Microfich-kort	Rigsarkivet og de fleste Landsarkiver.
4. Folketællinger, hele landet	1916-1950 (Til 1921-1950 folketællingerne skal ansøges om speciel tilladelse)	Originale papirer	Rigsarkivet, København
5. Folketællinger, hele landet	1787+1801+1845+1860 (Også nogle af de Slesvigske i disse 4 årgange)	<u>Rullefilm</u>	Mormonkirkens Slægt-historiske Centre
6. Folketællinger, Sjælland	1787-1850	Kopibøger	Landsarkivet, Kbh.
7. Folketællinger, Fyn	1787-1850	Kopibøger	Landsarkivet, Odense.
8. Folketællinger, Jylland	1787-1850	Kopibøger	Landsarkivet, Viborg.
9. Folketællinger, Sønderjyl.	1787-1850	Kopibøger	Landsarkivet, Åbenrå.
10. Folketællinger, Slesvigske	1787-1850	Originale Papirer + Microfich-kort	Rigsarkivet, København. “ “
11. Folketællinger, Grønland	1834-1911	Microfich-kort	Rigsarkivet, København.

Lokalhistoriske Arkiver:

Udover de ovenfor nævnte arkiver har mange af vore gode lokalhistoriske arkiver indkøbt kopimateriale af kirkebøger og folketællinger fra de sogne, som det pågældende arkiv arbejder med. Det kan enten være i form af fotokopimateriale, microfich-kort eller rullefilm. Forhør dig på det pågældende arkiv.

Husk vore lokalhistoriske Arkiver skal findes under “de nye storkommuner” eller en købstad.

Se ARKIVVEJVISEREN, udgivet af Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver.

Bogen findes på næsten alle biblioteker.

Denne side er udarbejdet af Anna Margrethe Krogh-Thomsen.

Rettelser eller tilføjelser modtages gerne. Kopiering er tilladt med glæde.

Postbesørgt blad.

Hvis De ikke har fået bladet omkring de nævnte terminer,
bedes De rette henvendelse til Deres lokale postkontor.

Indholdsfortegnelse:	Side
Foreningsoversigt	2
Nyt fra formanden og kassereren	3-4
Navne på familien	5-8
En mølleulykke	9-10
Justitsministeriets lempelse af navneloven	10
Åbning af "Over Øresund"	11-12
Ny historisk Web-site om slægtsforskning over sundet	13-14
Kom på sporet af slægten	15-17
Ny web-site om dank-vestindiske arkivalier	17
Forsk i Århus + OBS + Kirkebøger på nettet	18
Ny bog om det gamle Brønshøj	19-20
Juletræet	21
Rodekassen	22
Hvor finder jeg de danske kirkebøger og folketællinger	23

Indhæftet i midten: Forårets program 2003 + Foreningens vedtægter

Arrangement på Landsarkivet for Sjælland og Bornholm og øerne:

Onsdag d. 30. oktober kl. 15.00:

Pastoratarkiverne - når man vil arbejde med mere end bare kirkebøger.

I pastoratarkiverne findes der en mængde spændende oplysninger, som både kan supplere kirkebøgerne og bringe forskeren videre til andre interessante arbejdsfelter. Skole- og fattigvæsen i 1700- og 1800-tallet kan ikke beskrives uden at man anvender pastoratarkiverne. Studiet af kirkerne, deres historie, deres ombygninger og restaurationer og deres inventar starter her. Og præsten er den, der fortæller om begivenhederne og forholdene i lokalsamfundet, samtidig med at han er statsmagtens repræsentant i landsbyen.

v/ Arkivar Karsten Gabrielsen

Onsdag d. 27. november kl. 15.00:

Københavns Politis arkiver - en overflod af oplysninger.

Københavns politi har gennem århundreder udviklet sig til en helt speciel organisation. Med embedet som Københavns politidirektør fulgte både under enevælden og siden en hel række opgaver, der gjorde, at hovedstadens historie og dagligliv fra ca. 1700 til i dag kan følges i mange spændende detaljer. Alt fra klager over renovation i 1700-tallet til retsopgøret efter 1945 kan følges i det store arkiv. Det er primært embedet og dets opgaver, der vil blive præsenteret i dette foredrag, men på denne måde kommer man også vidt omkring i arkivalierne. Har man fx en forbryder eller en udvandrer i familien, er man heldig, for så kan han dukke op i Københavns Politis arkivalier.

v/Arkivar Karl Peder Pedersen

***Alle ønskes en glædelig jul samt et godt og lykkebringende nytår
fra bestyrelsen og redaktionen.***

***Forside billedet er optaget i fotograf K. P. Floes atelier i Herning 1927, og viser sønnen Palle.
Originalen findes på Det Lokalhistoriske Arkiv i Herning. Fotografiet er fundet i billed databasen:
www.danskebilleder.dk som har givet tilladelse til at vi må bruge det.***

Mange tak.